

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 21.07.1970, sp. zn. 3 Cz 14/70, ECLI:CZ:NS:1970:3.CZ.14.1970.1

Číslo: 7/1971

Právní věta: Nárok na náhradu jiné škody, jež není uvedena v ustanovení § 27 zákona č. 82/1968 Sb., o soudní rehabilitaci (ve znění zák. č. 70/1970 Sb.), nelze rehabilitované osobě přiznat. Okolnost, že rehabilitovaná osoba neměla pro výkon trestu odnětí svobody možnost čerpat dovolenou, nezakládá nárok na náhradu mzdy ze nevyčerpanou dovolenou, když již za uvedenou dobu byl přiznán ušlý výdělek.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 21.07.1970

Spisová značka: 3 Cz 14/70

Číslo rozhodnutí: 7

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada škody, Rehabilitace

Předpisy: 40/1964 Sb. § 442 65/1965 Sb. § 109 82/1968 Sb. § 27

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozsudkem obvodního soudu pro Prahu 2 bylo vyhověno žalobě, kterou se žalobce domáhal vůči státu náhrady škody za vazbu a vykonaný trest odnětí svobody, a to ve výši 9276,40 Kčs s přísl. za nevyčerpanou dovolenou a ve výši 8171,16 Kčs s přísl. za ztrátu na zvýšeném výdělků, kterého by byl žalobce dosáhl, kdyby u něho nedošlo k vazbě a k výkonu trestu odnětí svobody.

Městský soud v Praze k odvolání žalovaného změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žaloba byla zamítnuta ohledně náhrady za ztrátu na zvýšeném výdělků, kdežto v přisuzujícím výroku, který se týkal náhrady za nevyčerpanou dovolenou, byl rozsudek obvodního soudu potvrzen (pouze se změnou ve způsobu splatnosti přisouzené částky). Odvolací soud přisouzení žalobcova nároku na náhradu za nevyčerpanou dovolenou odůvodnil v podstatě tím, že situaci, v níž se žalobce ocitl nezákonným výkonem vazby a trestu odnětí svobody, lze postavit na roveň situaci, za níž by žalobci podle - 109 odst. 2 a 3 zák. práce, případně podle předpisů platných v době, kdy žalobce byl ve výkonu trestu (§ 11 zák. č. 3/1954 Sb., § 13 zák. č. 81/1959 Sb.), vznikl nárok na náhradu za nevyčerpanou dovolenou. Poněvadž pak ustanovení § 27 odst. 1, písm. a) zákona o soudní rehabilitaci blíže pojem ušlého výdělků nevynezuje, lze náhradu za nevyčerpanou dovolenou do ušlého výdělků zahrnout.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, podané ministrem spravedlnosti ČSR,

tak, že rozsudky soudů obou stupňů byl porušen zákon, pokud jimi byla žalobci vedle ušlého výdělku přiznána i náhrada za nevyčerpanou dovolenou.

Z odůvodnění:

V ustanovení § 27 odst. 1 písm. a) zák. č. 82/1968 Sb., o soudní rehabilitaci (ve znění zák. č. 70/1970 Sb.), se uvádí, že nárok na odškodnění zahrnuje také náhradu výdělku ušlého po dobu vazby a výkonu trestu odnětí svobody. Zákon termínem „náhrada ušlého výdělku“ označuje újmu spočívající v tom, co poškozenému ušlo na výdělku, protože nevykonával své původní zaměstnání po uvedené dobu. V náhradě ušlého výdělku přiznané za dobu, v níž by poškozenému již vznikl nárok na placenou dovolenou na zotavenou, kdyby pracoval ve svém původním pracovním poměru a tuto dovolenou by také čerpal za náhradu mzdy, je ve skutečnosti obsažena i tato náhrada mzdy za dovolenou. Poškozený tedy v takovém případě v odškodnění za ušlý výdělek dostává i náhradu mzdy za dovolenou.

V daném případě však žalobce uplatňoval ještě nárok na další náhradu škody, kterou spatřuje v tom, že pro výkon trestu odnětí svobody neměl možnost dovolenou čerpat, což odpovídá situaci, kdyby byla dána překážka na straně organizace, při níž by dostal náhradu mzdy za nevyčerpanou dovolenou. Z tohoto názoru, za použití analogie, pak v podstatě i oba soudy vycházely.

Pokud by tato újma byla posuzována jako nárok na náhradu za to, že žalobce nemohl vykonat své zákonné právo na dovolenou, pak poskytnout náhradu by nebylo možno už z toho důvodu, že újma, spočívající v zabránění realizace práva na dovolenou na zotavenou, je nemajetkovou újmou. Pokud by újma měla být spatřována v tom, že žalobce pracoval i v době, v níž by si jinak mohl vybrat dovolenou, pak by se nedalo vyloučit, že tuto újmu lze považovat za škodu, spočívající v náhradě toho, co by poškozený jinak jako náhradu mzdy dostal navíc kromě toho, co si skutečně v té době vydělal. Avšak třeba uvážit, že v našem právu platí zásada náhrady skutečné škody. Skutečnou škodou je škoda spočívající ve zmenšení existujícího majetkového stavu poškozeného.

Žalobcem uplatňovaný shora uvedený nárok nelze zahrnout do pojmu ušlého výdělku, jak bylo již dovozeno, ale bylo by jej možno posoudit jako nárok na jinou škodu; s náhradou jiné škody však zákon o soudní rehabilitaci nepočítá, a proto jej nelze přiznat. Žalobce sám pak uváděl, že mu již náhrada za ušlý výdělek za celou dobu nezákonného výkonu vazby a trestu odnětí svobody byla přiznána.

Jestliže soudy vycházely z jiného právního názoru, došlo jejich rozhodnutími k porušení zákona v ustanovení § 27 odst. 1 písm. a) zák. č. 82/1968 Sb. (ve znění zák. č. 70/1970 Sb.).